

Nr 108.

Av herr **Ehrnberg** m. fl., *angående bekämpande av vildkaninen.*

Till alla de svårigheter, som lantbrukaren och skogsägaren i södra Sverige har att övervinna, har under de senaste åren tillkommit ytterligare en — vildkaninernas härjningar. Vildkaninen är icke en inhemsk djurart, utan har införts till landet först år 1904. Den spred sig hastigt men var dock i Skåne för 25 år sedan ett relativt sällsynt villebråd; numera förekommer den så talrikt, att den formligen översvämmar stora delar av landskapet och sprider sig långsamt men säkert till Halland, södra Småland och Blekinge, vilket sistnämnda landskap dessutom har en lokal stam av förvildade kaniner.

Orsakerna till denna på så kort tid oerhörda ökning är dels att söka i vildkaninens stora fruktsamhet, dels i bristande kännedom om effektiva medel att hålla stammen nere i lämplig och skälig nivå. Under tiden mars—oktober ynglar kaninhonan var femte vecka och sätter då varje gång en kull på 4—10 ungar. Ungdjuren äro sedan i sin tur parningsdugliga redan vid tre månaders ålder. Varje kaninhona kan således årligen — lågt räknat — efterlämna omkring 250 avkomlingar. Ehuru det med bössans tillhjälp ej finnes någon som helst möjlighet att i nämnvärd grad reducera vildkaninstammen, kan likväl siffrorna för den årliga avjagningen i viss mån belysa stammens ökning. Så sköts eller fångades i Malmöhus och Kristianstads län år 1912 2,582 vildkaniner, vilket antal sedan successivt stigit till 53,990 för år 1933. Alltså en ökning av över 2,000 procent under 21 års tid.

Vildkaninens skadegörelse på växande gröda och skogsplanteringar är oerhörd. Särskilt för den mindre jordbrukaren äro ofta härjningarna katastrofala; mången småbrukare eller torpare får se halva eller så gott som hela grödan skövlad. Föryngringen av skog såväl genom naturlig självförnyelse som genom plantering är på grund av kaninernas åverkan delvis omöjliggjord, i alla händelser oerhört försvårad.

I de länder, där kaninfaran blev aktuell tidigare än här i Sverige, men där man trots detta ej i god tid ingrep, ha de mest drastiska åtgärder nu måst vidtagas. I Australien har man använt sig av de osympatiska giftmedlen arsenik, stryknin och fosfor. Nya Sydwaless regering har under en tioårsperiod utanordnat 14 miljoner kronor för kaninplågans bekämpande.

I Tyskland har man tillgripit förgiftning medelst kolsvavelgas, en metod som visat sig vara ganska verkningsfull och betydligt humanare än andra förgiftningsmetoder. Kolsvavelgasen — som är tyngre än luften, och därför av sig själv pressas ned i kaninernas hålor — verkar nämligen bedövande, och djuren liksom domna bort och dö utan synbara smärtor.

Att genom utvidgad rättighet till jakt å vildkanin — i enlighet med det förslag som utarbetats inom jordbruksdepartementet — söka råda bot

på det onda, måste med hänsyn till dess konsekvenser ingiva allvarliga betänkligheter. Enligt detta förslag skulle praktiskt taget vem som helst erhålla rättighet att jaga vildkanin både på egna och andras marker. Härigenom skulle grundvalen för hela vår jaktlagstiftning — nämligen att jakträtten följer äganderätten till jorden — erhålla en föga önskvärd rubbning.

De resultat som åsyftas torde dessutom knappast, med de metoder, jordbruksdepartementets förslag innefattar, ernås. Erfarenheterna från de domäner, där intensiv kaninjakt bedrivs, bekräftar dylika åtgärders otillräcklighet.

I vårt land ha vi icke någon praktisk erfarenhet av andra metoder än de jaktliga — bössa, nät och iller — vilka likväl hittills icke visat sig vara tillräckligt effektiva. Mycket kalla vintrar ha visserligen stor förmåga att hastigt decimera vildkaninerna. Sådana vintrar äro dock sällsynta i södra Sverige. När de stundom inträffa är därför deras inverkan icke tillräckligt kraftig och långvarig för att kunna hindra stammens förnyade tillväxt. Det skulle därför vara av synnerligen stort värde, om man, innan det blir för sent, skulle vara i tillfälle att utexperimentera något annat, mera verksamt medel till kaninplågans bekämpande. Stora ekonomiska värden skulle härigenom kunna räddas åt såväl staten som de enskilda skogs- och jordbrukarna.

Något mer effektivt medel än tunga giftgaser känner man för närvarande icke till. I vad mån olika gaser och olika metoder för deras användande kunna vara mer eller mindre lämpliga för våra förhållanden, är däremot icke utrett. För vetenskapsmännen i samarbete med den praktiska jaktvårdens och eventuellt även jordbrukets folk torde det likväl icke möta allt för stora svårigheter att verkställa sådana undersökningar, om blott medel finnes tillgängliga för undersökningarnas utförande.

Med hänvisning till ovanstående få vi härmed hemställa,

att riksdagen ville besluta,

dels att hos Kungl. Maj:t begära att skyndsamt utredning verkställas om lämpligaste sätt att effektivt bekämpa vildkaninen;

dels att kronor 10,000 ställas till förfogande, att användas till med utredningar och eventuella försöks anställande förenade kostnader.

Stockholm den 22 januari 1935.

Gustaf Ehrnberg.

Arvid Thelin.

Elof B. Andersson.

Nils Swartling.

Alfred Andersson.

J. B. Johansson.

I motionens syfte instämmer:

N. Aug. Nilsson.